

Demokrātiskā JAWA

Bagāžas nostiprināšana pirms došanās ceļā.

Ar ko latvietim asociējas Jawa? Man tā atmiņā atsauc bērnību, kad spārdot bumbu ar bērniem pagalmā, rūkdams un putekļus savērpams, ietraucās kaimiņš ar savu Jawa motociklu, kurš bija apriņķots ar blakusvāģi. Nespēju atcerēties reizi, kad kāds būtu sēdējis līdzās blakusvāģī. Viņa sieva vienmēr gāja ar kājām, bet dēli brauca ar velosipēdiem. Ar šodienas prātu es saprotu, ka blakusvāģis kalpojis kā izdevīgs bagāžas nodalījums. Ir dzirdēts stāsts par vīru, kurš ik dienu atnesot pa vienam ķieģelim no būvlaukuma, uzbūvējis māju. Iespējams, tas ir mans kaimiņš.

Lai gan sociālistmā jēdzienu *demokrātija* lietoja nelabprāt, tas vistiešāk apzīmēta Jawa ražoto tehniku. „Ar javu braukt ir demokrātiski,” saka viens no Latvijas kaislīgākajiem čehu moto tehnikas cienītājiem Raimonds Freimanis. „Salīdzinājumā ar senajiem angļu motocikliem javu vidusmēra latvietis var *uztaisīt* un apkopt pats. Šī tehnika ir salīdzinoši vienkārša un lētāka.”

Ar Raimonu es iepazinos nesen, kavējot laiku kāda meistara darbnīcā. Pie viņa iegriežas daudzi vīri, un daži no viņiem ir patiešām interesanti. Mēs mazliet parunājām un es noskaidroju, ka Raimonds ir viens no Latvijas *Jawa Klubs* biedriem. Viņš stāstīja, ka vasarā ar motocikliem aizbraukuši līdz Norvēģijai. Man tas šķita interesanti, tāpēc norunājām tikšanos, lai pārrunātu braucienu un atstāstītu to jums. Tiesa no sarunas par braucienu nekas daudz nesanāca. Raimonds parādīja bildes, pastāstīja par maršrutu, bet svarīgs jau nav atzīmes punkts kartē - svarīga ir tehnika un kaifs ar kādu līdz šim punktam tikts.

2013. gada vasarā, spītējot nacionālajiem latviešu svētkiem, kuri lepojas ar gada īsāko nakti, *Jawa Klubs* biedri jau trešo reizi vienotās kopīgā motoru rekoņā, lai dotos pārbraucienā, kurā viens no

Raimonds Freimanis un sniega cilvēki fonā...

...Ielenkumā!

pamatmērķiem ir tikšanās ar apciemotās valsts jautiem. Jā, jā, nebrīnieties! Eiropā neesot valsts, kurā nebūtu javas klubs. Izrādās, ka vecākais un lielākais javas klubs ir Anglijā, bet par to vēlāk.

Raimonds stāsta, ka *Jawa Klubs* legalizējies tikai pirms gada, tagad tam ir savi statūti, bet biedriem pienākumi un atbildība, tomēr neoficiālā gaisotnē līdzīgi domājošie pulcējušies jau vairākus gadus un pamanījušies kopīgi apciemot plašo Krievzemi un javas dzimteni Čehiju. Lai kļūtu par kluba biedru, ir jāpieņem neizmērojama mīlestība pret javu (un Čezetu), bet galvenā atšķirība, kas šo klubu dara citādu, ir hierarhijas neesamība. „Mūsu klubā nav prezidents, kā tas ir ierasts moto klubos. Pie mums valda vienlīdzība,” stāsta Raimonds.

Pirmais javistu pārbrauciens noticis piecu cilvēku sastāvā, un ceļš vedis uz Sanktpēterburgu un Maskavu Krievijā, kur norisinājušās tikšanās ar vietējiem klubu pārstāvjiem. Nākamajā gadā, jau nedaudz lielākā sastāvā, līdzīgi domājošos puīšus ceļš vedis uz Čehiju, kurā galamērķis, izvēlēts Jawa rūpnīca un netālu esošais muzejs. „No Rīgas ceļš ved līdz Vācijai, kur tikāmies ar vietējā kluba pārstāvjiem, bet tālāk cauri Berlīnei griežām Prāgas virzienā. Jawa rūpnīca atrodas aptuveni 30 kilometrus no galvaspilsētas, un tā savu atrašanās vietu nav mainījusi kopš dzimšanas 1929. gadā,” stāsta Raimonds.

Javas muzeju ir vērts apmeklēt, jo tajā ir apskatāmi pilnīgi visi gadu gaitā rūpnīcā ražotie spēkrati. „Turklāt izstādīti ir prototipi, kurus plānoja, bet neieviesa, kā arī eksporta versijas, kuras pārkāpa padomju robežas, tās iedzīvotājus neaplaimejot. Sprotams, ka eksporta tehnika bija nesalīdzinoši labāka par to, kas palika mums,” piebilst Raimonds.

Aina no privātā Jawa muzeja Norvēģijā.

Kaut gan nemaz tik draņķīga arī tā nebija. Piemēram, salīdzinot asociācijas starp Latviju un Norvēģiju atklājas, ka abu valstu iedzīvotāji kādreizējās Čehoslovārijas ražojumus uzskata par gana kvalitatīviem. „Padomju cilvēks javu atceras kā kaut ko ļoti dārgu, kvalitatīvu un ilgmūžīgu, savukārt norvēģis šo čehu šedevru atceras kā kaut ko lētu, bet brīnumainā kārtā tomēr kvalitatīvu.”

Gatavojoties Norvēģijas pārbraucienam Raimonds Freimanis, savu Jawa motociklu pārkrāsojis tematiskā krāsā. Vēl viens jaunatklājums man kā nezinātājam ir fakts, ka ķiršu sarkanā nav vienīgā javas krāsa. Izrādās, ka Norvēģijā motocikli pārsvarā ienākuši pelēcīgā krāsā. Tas skaidrojams ar visai slepeniem iepirkumiem starp Norvēģiju un sociālistisko Čehoslovāciju, jo šīs krāsas motocikli bijuši paredzēti armijas vajadzībām.

Pirms Norvēģijas brauciena Latvijas javas klubs vairākkārt kontaktējies ar ziemeļu kolēģiem, kuri līdzējuši izplānot maršrutu. Nerakstīts likums javistu starpā ir tikšanās - kaut vai uz dažiem vārdiem un rokas spiedienu, bet šādu pieklājības normu ievēro visi, kuru teritorijā ierodas tuvāku vai tālāku valstu domubiedri.

Jautāju, vai ceļā nav gadījušies kādi kavēkļi, kuru cēlonis būtu tehnikas ķibeles. Raimonds smejas, teikdams: „Pēc Norvēģijas brauciena mēs ar puīšiem jokojām, ka ilgākais laika posms, ko pavadījām remontā uz ceļa bija sniegtā palīdzība kādam Rumānijas tūristam ar noplīsušu Yamaha motociklu.” Tomēr Latvijas puīši visai nopietni pieiet tehnisko ķibeļu apkarošanai, tāpēc, pirms došanās ceļā, viens no kluba biedriem iecelts par atbildīgo tehnisko inspektoru. Viņš apseko pārējos līdzbraucējus, lai pārbaudītu motocikla tehnisko

30/06/2013